

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานำเสนอข่าวการเมืองในหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษในประเทศไทย เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาในการนำเสนอข่าวที่แสดงมุมมองด้านลบจากประเด็นข่าวการเมือง ของหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษในสังคมไทย ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ตามหลักภาษาศาสตร์ CDA (Critical Discourse Analysis) ระดับปริจเฉท และวาทกรรมสื่อ โดยผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนการทำวิจัยออกเป็น 4 ขั้นตอนหลักคือ

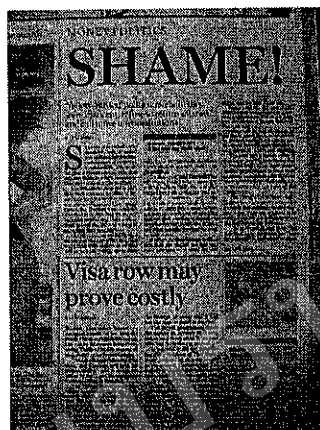
1. การเก็บรวบรวมข้อมูล
2. การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง
3. การวิเคราะห์ข้อมูล
4. การสรุปและอภิปรายผล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารสิ่งพิมพ์ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ The Bangkok Post และ The Nation จากหอสมุดแห่งชาติ โดยเก็บรวบรวมเฉพาะข่าวการเมืองที่นำเสนอในหน้าหนึ่ง ด้วยวิธีการบันทึกภาพด้วยกล้องดิจิทัล เพื่อความสะดวกในการจัดเก็บข้อมูล และนำข้อมูลจากคอมพิวเตอร์มาใช้ในการวิเคราะห์ จำนวน 1,225 ข่าว จากหนังสือพิมพ์ The Bangkok Post จำนวน 769 ข่าว และหนังสือพิมพ์ The Nation จำนวน 456 ข่าว ดังตัวอย่าง

The Bangkok Post 6 October

The Nation 21 January 2003

ภาพที่ 6 ตัวอย่างหนังสือพิมพ์ The Bangkok Post และ The Nation

2. จัดข้อมูลเป็นหมวดหมู่ โดยเริ่มจากปี ค.ศ 2001 ถึง ปีค.ศ 2003 ข้อมูลในปี ค.ศ 2001 ประกอบด้วยข่าวการเมือง วันที่ 9 เดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นวันแรกที่ พ.ต.ท ดร. ทักษิณ ชินวัตร เข้ารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ถึง วันที่ 31 ธันวาคม ส่วนข้อมูลในปี ค.ศ 2002 ถึง ปี ค.ศ 2003 ประกอบด้วยข่าวการเมืองของวันที่ 1 เดือนมกราคม ถึง วันที่ 31 เดือนธันวาคม ของแต่ละปี

3. จัดพิมพ์ข้อมูลข่าวการเมือง เฉพาะพาดหัวข่าว (Headline) หัวข่าวย่อย (Sub-Headline) และบทนำ (Lead) เรียงตามลำดับหมวดหมู่ วัน – เดือน – ปี (ยกตัวอย่าง ข้อมูลในเดือนกุมภาพันธ์ 2001 จากหนังสือพิมพ์ The Nation ในภาคผนวก ก.)

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ ได้มาจากเอกสารสิ่งพิมพ์ “หนังสือพิมพ์” เพื่อศึกษา กลวิธีทางภาษาที่ใช้ในการสร้างมุมมองด้านลบ โดยมีขั้นตอนในการคัดเลือกดังนี้

1. จัดทำเอกสารการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ชาวต่างประเทศเจ้าของภาษา 2 ท่าน เป็นชาวอเมริกัน 1 ท่าน ชาวอังกฤษ 1 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญชาวไทย 1 ท่าน ดำรงตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ และปัจจุบันทำงานอยู่ที่ Nation Multimedia Group แสดงความคิดเห็น โดยให้น้ำหนักความเป็นลบในข่าวแต่ละข่าว จาก ระดับ 0 ถึง ระดับ 4 (0 = Non Negative, 1 = Least Negative, 2 = Less Negative, 3 = More Negative, and 4 = Most Negative) ดังตัวอย่างในภาคผนวก ข

2. รวบรวมเอกสารการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน แล้วนำมาคัดเลือก โดยเลือกข่าวที่ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นตรงกัน 2 ใน 3 ตามตารางสรุปความคิดเห็น ในภาคผนวก ค

3. รวบรวมข้อมูลที่ได้ ในระดับ 3 = More Negative และ ระดับ 4 = Most Negative ทั้งหมด แล้วจัดลำดับตาม วัน- เดือน- ปี โดยแยกข้อมูลเป็น 2 กลุ่มคือ จากหนังสือพิมพ์ The Bangkok Post จำนวน 267 ข่าว และ จากหนังสือพิมพ์ The Nation จำนวน 181 ข่าว เนื่องจากข้อมูล มีจำนวนมากจึงเลือกข้อมูลเพียง 2 ระดับดังกล่าวมาทำการวิเคราะห์ ตามกรอบการวิเคราะห์

4. คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากข้อมูลทั้ง 2 กลุ่ม ตามวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ชนิดไม่แทนที่กลับคืน ในสัดส่วนร้อยละ 30 ของข้อมูลในแต่ละกลุ่ม ด้วยการจับสลาก หมายเลข 1-267 ของหนังสือพิมพ์ The Bangkok Post จำนวน 80 ใบ และหมายเลข 1-181 ของ หนังสือพิมพ์ The Nation จำนวน 54 ใบ เป็นกลุ่มตัวอย่างการวิเคราะห์หากวิธีทางภาษาเพื่อสร้าง ภาพในมุมมองด้านลบ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับมุมมองในการนำเสนอข่าวการเมืองใน หนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษในประเทศไทย มีขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ขั้นกำหนดกรอบการวิเคราะห์

ผู้วิจัยได้ศึกษา และทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับ หลักทฤษฎีพื้นฐานของข่าว หลักการ เขียนข่าว ภาษาหนังสือพิมพ์ ภาษาในพาดหัวข่าวและบทนำ แนวคิดเรื่องการสร้างความหมาย และแนวคิดเรื่องภาษากับมุมมองหรือประเด็นข่าว รวมทั้งเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาสรุปเป็น กรอบการวิเคราะห์กลวิธีการใช้ภาษาเพื่อสร้างภาพในมุมมองด้านลบ จำนวน 6 กลวิธีใหญ่ ดังนี้

1. กลวิธีการใช้โครงสร้างประโยค Passive Voice และการละคำ (ผู้กระทำ) เพื่อให้เกิด ความกำกวมซึ่งเป็นวิธีการนำเสนอข่าวให้เกิดมุมมอง น่าสนใจ และกระตุ้นให้ผู้อ่านอยากทราบว่า ผู้กระทำการครั้งนี้คือใคร เช่น Eleven Africans were Shot Dead and 15 Wounded... (Trew, 1979) ในหน้า 30 หรือ 25 Villagers Massacred (Huckin, 1997) ในหน้า 34

2. กลวิธีการใช้ Non-Finite Verb ในรูปของ Present หรือ Past Participle ทำหน้าที่ขยาย คำนาม เพื่อสร้างให้เห็นภาพหรือเน้นการกระทำบางอย่าง โดยการนำคำเหล่านี้มาขึ้นต้นประโยค เช่น Present Participle: Rioting Blacks Shot Dead... (Trew, 1979) ในหน้า 30 หรือ Past Participle: Unsheathed Lorries from Middlebarrow Quarry... (Fairclough, 1989) ในหน้า 36 และในรูปของ Gerund เพื่อทำหน้าที่เสมือนคำนาม Noun เช่น Swimming is a good exercise., Infinitive with to เพื่อทำหน้าที่เสมือนคำนาม Noun เช่น To swim is a good exercise. หรือ ทำหน้าที่ขยาย Verb

(Adverb) เช่น I elp my mum clean the room. หรือทำหน้าที่ขยาย Noun (Adjective) เช่น I suggest my friend to work harder.

3. กลวิธีการเลือกใช้คำสรรพนามบุรุษที่ 1, 2 หรือ 3 เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกร่วมในเหตุการณ์ (Huckin, 1997) ในหน้า 35 ยกตัวอย่างเช่น “I’m the man to take on PM” ในหน้า 25 จากหนังสือพิมพ์ The Nation January 16, 2003

4. กลวิธีการประเมินคุณค่าของบุคคล ด้วยการใช้อยู่จริงพร้อมคำนำหน้าชื่อ การเรียกด้วยตำแหน่ง เรียกด้วยคำเรียกญาติ หรือการให้สมญานาม เพื่อเพิ่มหรือลดบทบาท และระดับความสำคัญในสังคม เช่น ในหนังสือพิมพ์ Daily Mail เรียก Edward Heath โดยไม่มี Title Name ในขณะที่ใช้ Title Name เมื่อกล่าวถึง Mrs. Thatcher (Simpson, 1993) ในหน้า 34

5. กลวิธีการใช้คำขยาย คุณศัพท์ (Adjective) ขยายคำนาม (Noun) เพื่อสร้างสีสันหรือทำให้เห็นภาพเกินจากความเป็นจริง เช่น หนังสือพิมพ์ The Sun เสนอข่าวเกี่ยวกับสามีทำร้ายภรรยา โดยการนำคำคุณศัพท์วางไว้หน้าคำนาม Crazy Man หรือ Debt-Ridden Man (Clark, 1992) ในหน้า 38 และ Adverb ขยาย Verb เช่น He Works Hard.

6. กลวิธีการเลือกใช้คำกริยา Verb หรือ Simple Predicate เพื่อแสดงให้เห็นอาการกระทำในเชิงลบ เช่น คำที่แสดงอาการพูด โอ้อวด (คุยโว = to Boast) (บุญเลิศ ช้างใหญ่, 2545) ในหน้า 13

จากกรอบการวิเคราะห์จำนวน 6 กลวิธีใหญ่ที่กล่าวมา เพื่อให้กรอบการวิเคราะห์มีความครอบคลุมและชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงแบ่งย่อยกรอบการวิเคราะห์ในตารางวิเคราะห์กลวิธีการใช้ภาษาในการสร้างภาพมุมมองด้านลบ (ภาคผนวก ง และ จ) ออกเป็น 11 กลวิธีย่อย คือ

กลวิธีการใช้ Passive Voice

- กลวิธีการใช้ Present Participle
- กลวิธีการใช้ Past Participle
- กลวิธีการใช้ Gerund
- กลวิธีการใช้ Infinitive with to
- กลวิธีการใช้ Pronoun
- กลวิธีการใช้ Title Name
- กลวิธีการใช้ Adjective
- กลวิธีการใช้ Adverb
- กลวิธีการใช้ Verb
- อื่น ๆ

ขั้นการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยสร้างตารางวิเคราะห์ภาษาในมุมมองด้านลบ แล้วจำแนกกลวิธี ตามกรอบการวิเคราะห์ และ ทฤษฎีการวิเคราะห์ภาษา CDA (Critical Discourse Analysis) ของ Fairclough ดังตารางในภาคผนวก ง และ จ

1.1 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจำแนกกลวิธีทางภาษาตามชนิดของคำ (Part of Speech) และ โครงสร้างในภาษาหนังสือพิมพ์

1.2 คัดเลือกคำ วลี หรือ โครงสร้าง ที่ทำให้เกิดภาพลบกับเหตุการณ์ หรือบุคคลที่ ผู้สื่อข่าวต้องการนำเสนอ

1.2.1 คัดเลือกคำตามกรอบการวิเคราะห์กลวิธีการใช้ภาษา ที่ทำให้เกิดภาพข่าวในเชิงลบ

1.2.2 คัดเลือกวลี ที่อยู่ในรูปของสำนวนภาษา หรือกลุ่มคำที่สร้างให้เกิดภาพข่าวในเชิงลบ ตามกรอบการวิเคราะห์กลวิธีการใช้ภาษา เนื่องจากคำเดียวบางคำไม่สื่อความหมายใน ด้านลบ แต่เมื่อปรากฏอยู่ในกลุ่มคำจะสื่อความหมายในด้านลบ

1.3 จัดทำตารางวิเคราะห์กลวิธีการใช้ภาษาในการสร้างภาพในมุมมองด้านลบตาม กรอบแนวคิดวิเคราะห์

2. นำค่าความถี่ของแต่ละกลวิธี (ในภาคผนวก ง และ จ) มาแปลงเป็นรูปร้อยละ โดยใช้สูตรคำนวณค่าร้อยละ

สูตร

$$\text{ร้อยละของการปรากฏแต่ละกลวิธี} = \frac{\text{ความถี่ของการใช้กลวิธีทางภาษาแต่ละกลวิธี}}{\text{จำนวนกลวิธีทางภาษาทั้งหมดที่ใช้}} \times 100$$

3. เปรียบเทียบสัดส่วนการใช้กลวิธีทางภาษาในการนำเสนอข่าวการเมืองในมุมมองด้านลบ ระหว่างหนังสือพิมพ์ The Bangkok Post กับ The Nation นำค่าร้อยละและความถี่แต่ละประเภทของกลวิธีทางภาษาที่ใช้ในการนำเสนอข่าวการเมืองในมุมมองด้านลบมาทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วน (Testing the Difference between Two Proportions)

สูตร

$$Z = \frac{\hat{P}_1 - \hat{P}_2}{\sqrt{\hat{p}\hat{q}\left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2}\right)}}$$

เมื่อ $\hat{P}_1, \hat{P}_2$ แทนค่าสัดส่วนที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และ 2 ตามลำดับ

$$\text{โดย } \hat{P}_1 = \frac{f_1}{n_1} \quad \text{และ} \quad P_2 = \frac{f_2}{n_2}$$

n_1, n_2 แทนขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และ 2 ตามลำดับ

$$\text{โดยที่ } \hat{p} = \frac{f_1}{n_1} \oplus \frac{f_2}{n_2} \quad \text{และ} \quad \hat{q} = 1 - \hat{p}$$

เมื่อ f_1 แทนจำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ 1 ที่ตอบอย่างเดียวกัน

f_2 แทนจำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ 2 ที่ตอบในลักษณะเดียวกันกับกลุ่มแรก

นำผลที่ได้มาศึกษาเปรียบเทียบสัดส่วนการใช้กลวิธีทางภาษาที่หนังสือพิมพ์

The Bangkok Post และ The Nation ใช้ในการนำเสนอข่าวการเมืองในมุมมองด้านลบ

ขั้นตรวจสอบความถูกต้องของการวิเคราะห์

นำผลการวิเคราะห์ตามเกณฑ์การวิเคราะห์ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาศาสตร์ ตำแหน่งผู้ช่วย

ศาสตราจารย์ ทำงานที่ Direct English Nation Multimedia Group ทำการตรวจสอบความถูกต้อง

สรุปและอภิปรายผล

ขั้นตอนนี้เป็นกรอภิปรายผลที่ได้จากการวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาว่า ในการสร้าง มุมมองทางด้านลบในการนำเสนอข่าวการเมืองของหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษทั้ง สองฉบับนั้น หนังสือพิมพ์ใช้กลวิธีทางภาษารูปแบบใดในการสื่อให้เห็นมุมมองด้านลบของข่าวการเมือง และ เปรียบเทียบสัดส่วนการใช้กลวิธีทางภาษาในการนำเสนอข่าวการเมืองในมุมมองด้านลบ ระหว่าง หนังสือพิมพ์ The Bangkok Post กับ The Nation ตามผลสรุปจากตารางวิเคราะห์กลวิธีการใช้ ภาษาในการสร้างภาพมุมมองด้านลบในแต่ละกลวิธี